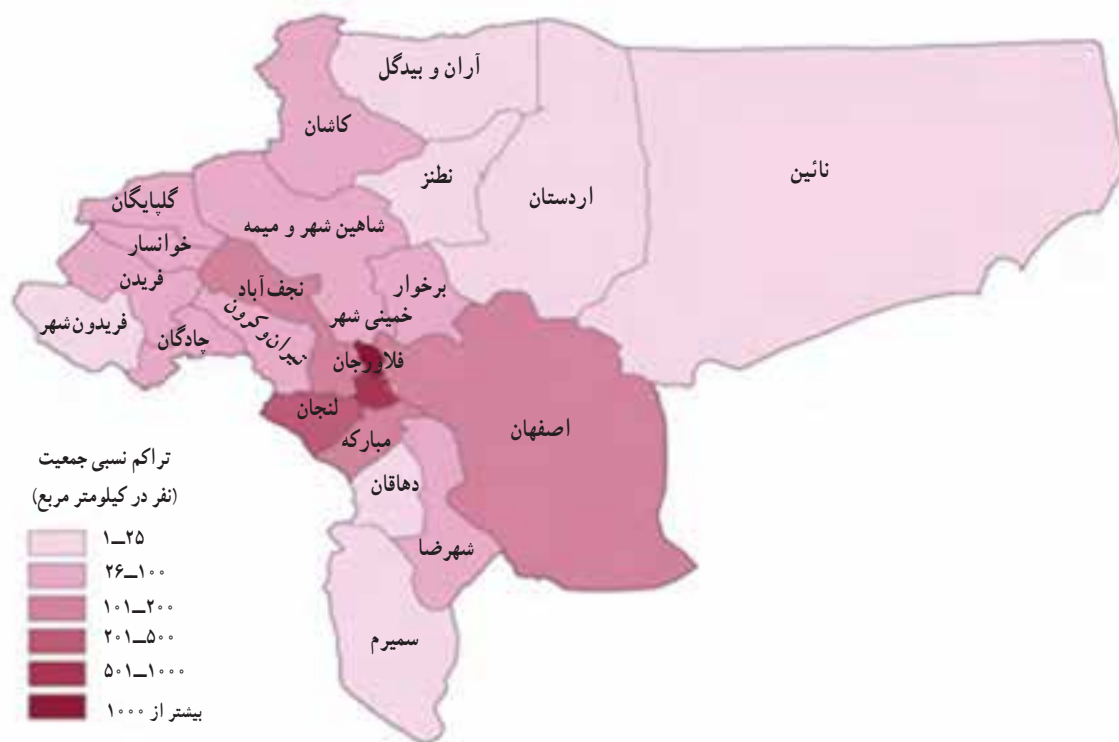

جمعیت استان اصفهان طبق آخرین سرشماری رسمی در سال ۱۳۸۵ برابر با ۴/۵۵۹/۲۵۶ نفر بوده که ۸۳/۵ درصد آن در نقاط شهری و بقیه در نقاط روستایی و عشایری سکونت داشته‌اند. در این سال شهرستان‌های اصفهان، کاشان، خمینی‌شهر و نجف‌آباد به ترتیب پرجمعیت‌ترین و شهرستان‌های خوانسار و چادگان به ترتیب کم‌جمعیت‌ترین شهرستان‌های استان بوده‌اند.

شکل ۲۲-۲- نقشه تراکم نسبی جمعیت شهرستان‌های استان (سال ۱۳۸۵)

استان اصفهان در سه دهه گذشته به واسطه تحولات اقتصادی ناشی از سرمایه‌گذاری‌های بزرگ ملی و توسعه یافتگی، جمعیت غیربومی قابل توجهی را از سایر استان‌ها و حتی کشورهای دیگر به سوی خود جذب کرده است. به علاوه، رشد تولید محصولات کشاورزی و وجود خدمات نسبتاً مناسب در تمامی زمینه‌ها از مهم‌ترین عوامل رشد جمعیت استان بوده است. تردیدی نیست که این عوامل در کنار افزایش طبیعی به رشد سریع جمعیت استان کمک کرده است. میانگین رشد جمعیت استان طی دهه ۸۵-۱۳۷۵ برابر با ۱/۵ درصد بوده است. جمعیت موجود در استان اصفهان در تمامی نواحی به یک میزان پراکنده نشده‌اند. برخی از نواحی استان با وجود مساحت نه چندان زیاد، جمعیت زیادی را در خود جای داده‌اند؛ چرا؟

برای مطالعه

جدول ۲-۲- جمعیت و نرخ رشد جمعیت استان اصفهان به تفکیک مناطق شهری و روستایی طی سال‌های ۸۵ - ۱۳۵۵

سال	جمعیت (هزار نفر)			میانگین رشد جمعیت (درصد)		
	روستایی	شهری	شهری و روستایی	سال	شهری و روستایی	شهری
۱۳۵۵	۶۶۷	۱۴۹۱	۲۱۵۸	-	-	-
۱۳۶۵	۹۳۲	۲۳۴۶	۳۲۷۸	۱۳۵۵-۶۵	۴/۲۷	۴/۶۳
۱۳۷۵	۷۷۱	۳۱۲۵	۳۹۲۳	۱۳۶۵-۷۵	۱/۸۱	۲/۲
۱۳۸۵	۷۶	۳۷۹۹	۴۵۵۹	۱۳۷۵-۸۵	۱/۵۱	۱/۸۸

جدول ۲-۳- پیش‌بینی جمعیت استان اصفهان و شاخص‌های عمده از ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۰

سال	جمعیت (هزار نفر)	نسبت جنسی	میانگین سنی	میانگین رشد سالیانه
۱۳۸۵	۴۵۵۹	۱۵	۲۶/۴	-
۱۳۹	۴۸۲۶	۱۴/۸	۲۹	۱/۱۴
۱۳۹۵	۵۱۱۴	۱۴/۶	۳۱/۷	۱/۱۷
۱۴	۵۳۷۱	۱۴/۴	۳۴/۵	۱/

ساختمان سنی و جنسی جمعیت در استان

جمعیت استان ما همانند کشورمان جمعیت جوانی محسوب می‌شود ولی ضریب جوانی در سال‌های اخیر به نسبت سال‌های گذشته تفاوت کرده است.

ضریب جوانی جمعیت استان برخلاف سال‌های ۱۳۵۵-۶۵ که روند روبه رشد داشته و تا ۴۴ درصد افزایش یافته، از سال ۱۳۶۷ روبه کاهش رفته و در سال ۱۳۷۵ به ۳۶/۷ درصد و در سال ۱۳۸۵ به ۲۲ رسیده است. کاهش میزان مولید در استان تحت‌تأثیر افزایش آگاهی‌های مردم، رشد باسواد و همچنین عوامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شکل گرفت و ساختار سنی جمعیت استان را متعادل‌تر ساخت.

شکل ۲-۲۳- هرم سنی جمعیت استان اصفهان (مقایسه سال‌های ۱۳۸۵ - ۱۳۷۵)

فعالیت گروهی ۸-۲ ✓

۱- با توجه به هرم سنی، ویژگی‌های جمعیتی استان اصفهان را در دو دهه ۸۵ - ۱۳۷۵ با یکدیگر مقایسه کنید.

با کاهش ضریب جوانی جمعیت و فرار گرفتن این گروه جمعیتی در طبقات سنی بالاتر، بر جمعیت فعال استان (۶۴-۱۵ سال) افزوده شده است؛ به گونه‌ای که جمعیت فعال استان در سال ۱۳۸۵ به ۷۲ درصد جمعیت رسید. افزایش این گروه جمعیتی نیاز به فرصت‌های شغلی را در استان به شدت افزایش داده است. از سوی دیگر، جمعیت بالای ۶۵ سال (جمعیت پیر) در سال‌های اخیر افزایش یافته و به ۵/۷ درصد جمعیت رسیده است. از آنجا که تعداد جمعیت فعال استان نسبت به جمعیت مصرف‌کننده بیشتر است، چنانچه برای این گروه فرصت‌های شغلی مناسب ایجاد شود، می‌تواند علاوه بر افزایش سطح رفاه خانواده‌ها، توسعه یافتگی استان را افزایش دهد. کاهش نرخ رشد جمعیت از دهه ۶۰ به بعد، از مهم‌ترین موفقیت‌های برنامه‌های جمعیتی استان محسوب می‌شود ولی با وجود این، پیش‌بینی می‌شود که جمعیت استان در ۱۵ سال آینده تا ۱/۲ برابر جمعیت سال ۱۳۸۵ افزایش یابد و به ۵/۴ میلیون نفر برسد. همچنین، جمعیت میانسال و سالخورده مرتباً افزایش می‌یابد که این امر برنامه‌های ویژه خود را نیاز دارد.

به نظر شما، چه برنامه‌هایی برای این دو گروه باید پیش‌بینی شود؟ در استان اصفهان، تفاوت زیادی بین جمعیت زنان و مردان در گروه‌های مختلف سنی وجود ندارد و تعادل نسبی بین تعداد آن‌ها دیده می‌شود.

شکل ۲۴-۲- انبوهی جمعیت در میدان امام (نقش جهان) اصفهان

مهاجرت

مهاجرت در استان اصفهان به دو شکل، مهاجرت‌های داخل استانی و مهاجرت‌های خارج استانی، انجام می‌گیرد. در طول سال‌های ۸۵ - ۱۳۷۵ در استان ما مجموعاً بیش از چهارصد هزار نفر محل سکونت خود را ترک و در محلی غیر از اقامتگاه قبلی خود ساکن شده‌اند؛ از این تعداد، ۵۳ درصد از استان خارج شده‌اند و بقیه بیشتر از روستاها به مناطق شهری مهاجرت کرده‌اند. همچنین، در این مدت بیش از ۵۴۰ هزار نفر به استان ما مهاجرت کرده که ۶/۵ درصد آن از خارج از کشور بوده‌اند که در نتیجه، استان ما را به صورت یکی از مهاجرپذیرترین استان‌های کشور درآورده است. عمده این مهاجران برای یافتن کار به استان اصفهان می‌آیند.

بیشتر بدانیم

بررسی وضعیت مهاجرت به استان اصفهان نشان می‌دهد که به ترتیب بیشترین مهاجران به استان از استان تهران ۲۲ درصد، خوزستان ۲۱ درصد، چهارمحال بختیاری ۲۱ درصد، فارس ۷ درصد و لرستان ۴ درصد بوده است. خارج شدگان از استان نیز بیشتر به استان‌های تهران، خوزستان، چهارمحال بختیاری و فارس مهاجرت کرده‌اند (۳۵ درصد به تهران، ۹ درصد خوزستان، ۸ درصد به چهارمحال بختیاری، ۷ درصد به فارس و ۴ درصد به یزد).

برای مطالعه

جدول ۴-۲- جمعیت استان اصفهان برحسب جنس و وضعیت سکونت - سال ۱۳۸۶

روستایی	شهری	جمع		جمع کل	نام شهرستان
		زن	مرد		
جمع	جمع	جمع	جمع	جمع	جمع
۷۵۸۸۹	۳۷۹۸۷۲۸	۲۲۲۳۸۵۷	۲۳۳۵۳۹۹	۴۵۵۹۲۵۶	استان اصفهان
۱۹۷۹۷۵	۱۷۸۸۵۶۷	۹۶۸۶ ۲	۱ ۱۹۷۴	۱۹۸۶۵۴۲	اصفهان
۱۷۴۱	۲۷۲۲۹	۲۲۱۳۸	۲۲۵۷۱	۴۴۷ ۹	اردستان
۱۸۲۵	۱۶۹۳۴	۱۷۳۷۳	۱۷۸۱۱	۳۵۱۸۴	دهاقان
۲۱۹ ۲	۱۲۵۳۶	۱۷۳۸۱	۱۷ ۹۵	۳۴۴۷۶	چادگان
۴ ۸ ۵	۲۳۶ ۴	۳۲ ۸۳	۳۲۳۸۶	۶۴۴۶۹	تیران و کرون
۱۳۸۵۶	۷۶۶۳۵	۴۴۳۶۴	۴۶۱۲۸	۹ ۴۹۲	آران و بیدگل
۲۸۸۲۹	۱ ۶۱ ۹	۶۴۶۳۱	۷ ۳ ۷	۱۳۴۹۳۸	مبارکه
۳۴۹۳۶	۱۹۱۸۲	۱۱ ۵۹۴	۱۱۶۱۶۲	۲۲۶۷۵۸	لنجان
۱۸۴۲۴	۶۵۶۵۷	۴۱۴ ۹	۴۲۶۷۲	۸۴ ۸۱	گلبایگان
۲۹۷۳۴	۲۷۲۹ ۳	۱۴۷۶۲۹	۱۵۵ ۸	۳ ۲۶۳۷	کاشان
۲۸۵۱۸	۱۱۵۲۵	۶۹ ۶۲	۷۴۸۴۱	۱۴۳۹ ۳	شهرضا
۸۷ ۴۸	۱۴۵۵۹۶	۱۱۱۸۳۸	۱۲ ۸ ۶	۲۳۲۶۴۴	فلاورجان
۲ ۵۱۵	۱۸۸۷۷	۲ ۱۲۷	۱۹۲۷	۳۹۳۹۷	فریدون شهر
۴۴۷۹۸	۳۸۳۸	۴۲۱۶	۴۱۵۲۹	۸۳۶۸۹	فریدن
۳۵۱۶۸	۳۶۹۸۹	۳۶۳۳۱	۳۶۷۱۴	۷۳ ۴۵	سمیرم
۹۷۲۳	۲۷۷۵۴۲	۱۳۷۵۸۲	۱۴۹۶۸۳	۲۸۷۲۶۵	خمینی شهر
۳۸۱۹۴	۲۴۱۵۸۴	۱۳۶۱۸۶	۴۳۵۹۲	۲۷۹۷۷۸	برخوار و میمه
۱۴۳۱۹	۳ ۲۳۲	۲۱۷۷۷	۲۲۷۷۴	۴۴۵۵۱	نطنز
۲۸۶۷۵	۲۵۳۷۵۵	۱۳۸۴۱۹	۱۴۴ ۱۱	۲۸۲۴۳۵	نجف آباد
۱۸۶ ۹	۳۷۱۴۶	۲۷۸۲۲	۲۷۹۳۳	۵۵۷۵۵	نائین
۱۱۲ ۲	۲۱۳۱۳	۱۶۳۴۹	۱۶۱۶۶	۳۲۵۷۵	خوانسار